

De Sleutelbrug

Vrijzinnige Activiteiten Kalender Regio Brugge

januari-februari-maart 2011

**Beste wensen
voor 2011**

Edito

Test-aankoop: de “blijde boodschap” getest

HET WOORD ‘EVANGELIE’ BETEKENT ‘HET GOEDE NIEUWS’ OF ‘DE BLIJDE BOODSCHAP’. DEZE ‘BLIJDE BOODSCHAP’ HOUDT IN DAT JEZUS CHRISTUS STIERF VOOR DE ZONDAARS EN HUN ZONDEN IN ZICH DROEG TOT OP HET KRUIS. HIJ WERD BEGRAVEN EN IS UIT DE DODEN OPGESTAAN.

Hij heeft de zondaren gered en gaf het eeuwige leven als een gift aan eenieder die het wil aannemen. Dat is de ware of blijde boodschap.

Deze doctrine is gevestigd op het Nieuwe Testament, het tweede deel van de Bijbel, het heilige boek van de christenen. Steeds meer mensen, ook zogenaamde gelovigen, beschouwen het Nieuwe Testament -dat ze nooit hebben gelezen- nog hooguit als een menselijk boek, maar dan wel een boek (in feite 27 boeken geschreven in de eerste en tweede eeuw na Christus) met betekenis voor de wereldliteratuur. De twee kerngedachten, te weten de opstanding van Jezus en het geloof in zijn heilswerk, werden door de moderne theologen op basis van het historisch-kritisch bijbelonderzoek al lang afgewezen. De Bijbel wordt al lang niet meer beschouwd als het betrouwbare en absoluut geldende woord van God, behalve natuurlijk door orthodoxe gelovigen.

De bronnenkritiek en de vormkritiek hebben hun werk gedaan. Op p. 13 van deze Sleutelbrug treft u het Atheïstisch Manifest aan (HVV, maart 2010) waarin onder punt 4 duidelijk wordt verwezen naar

WILLY DEZUTTER
ONDERVOORZITTER
VC BRUGGE

een rationeel-wetenschappelijke benadering van de wereldbeelden. Daarbij is er geen plaats voor een God die niet bestaat. Een God die ongevoelig is voor elk menselijk lijden (hij laat pelgrims op weg naar zijn moeder in Lourdes verongelukken met de autobus) en voor het kwaad (Auschwitz) kunnen we missen als kiespijn. Er is in deze wereld geen overstijgende werkelijkheid.

Met Etienne Vermeersch, Paul Cliteur, Dirk Verhofstadt en anderen zijn we het eens dat de basis voor moraal niet kan teruggebracht worden op het bestaan van God.

De voormalige R.-K. bisschop van Brugge Roger Vangheluwe diende op 22 april 2010 zijn ontslag in wegens seksueel misbruik van een minderjarige neef. Over Aartsbisschop André Léonard kunnen we kort zijn. Die kwam zoveel in opspraak wegens zijn omstreden uitspraken dat hij door zijn eigen bisschoppen het zwijgen werd opgelegd. Zijn woordvoerder Jürgen Mettepenningen nam eveneens ontslag en noemde zijn baas een ‘spookrijder’. Wel verklaart hij trouw te blijven aan het geloof. Hij deelt hier de opvatting van de mensen die bij het verlaten van het kerkgebouw zeggen dat de pedofiele priesters hen niet deren want dat ze daardoor hun geloof niet verliezen.

Dat de ‘bedienaren van de eredienst’ niet deugen tast hun geloof niet aan. Nooit komt het bij hen op

Het Vrijzinnig Centrum
Brugge
Vrijzinnig Huis
“De Sleutelbrug”
Beenhouwersstraat 1-3
8000 Brugge

dat het product -de blijde boodschap- niet meer van deze tijd is want een mooi verzinsel om de berusting te kunnen prediken (bij ondraaglijk lijden) of uitzicht te bieden op 'eeuwig leven'. Dat laatste sprookje is een vondst die iedereen troost moet kunnen brengen, gelovigen en "ietsisten". Dat blijft natuurlijk een aantrekkelijk vooruitzicht voor diegenen die hun verblijf op aarde zien als een passage in het 'tranendal'. Net zo min als het plegen van ontucht door geestelijken komt dit soort bedriegerij voor een burgerlijke rechtbank. De ethiek stelt vragen over deugdzaamheid en rechtvaardigheid. Als humanisten hoeven wij geen lessen meer te krijgen uit Mechelen en Rome. Toch zou de consument moeten beschermd worden.

De Roemeens-Franse filosoof Emil Cioran (1911-1995) beweerde ooit het volgende: "God heeft heel veel te danken aan Johann Sebastian Bach". Wanneer men iets probeert te verkopen is de consument altijd kieskeurig maar in geloofszaken is hij nooit kritisch. De muziek van Bach is dan voldoende om heel het machtsapparaat van het feestkatholicisme te laten zegevieren.

Ons vergelijkend warenonderzoek is voor alle godsdiensten van het boek hetzelfde (er verongelukken ook pelgrims op weg naar Mekka!): getest maar wel te licht bevonden.

Graag nodigen we u uit op de jaarlijkse

Nieuwjaars 2010 ~ 2011 samenkomst

van de Brugse Vrijzinnige Gemeenschap

zondag
9 januari 2011
om 11u00

VC De Sleutelbrug
Beenhouwersstraat 1 ~ 3
Brugge

INLEIDING DOOR

Rudy Petit,
Voorzitter VC De Sleutelbrug

TOESPRAAK DOOR

André Van Nieuwerkerke
"Naar nieuwe uitdagingen voor
de Brugse Vrijzinnige Gemeenschap"

RECEPTIE

Het bestuur van
het VC De Sleutelbrug
De besturen van
alle vrijzinnige verenigingen

Met medewerking van

Jezus Christus in tegenlicht

WONDEREN

De Nederlandse filosoof Baruch Spinoza (1632-1677) publiceerde omstreeks 1670 (anoniem) zijn *Tractatus Theologico-Politicus*. Daarin geeft hij een van de eerste logische analyses van de Bijbel. Spinoza was de eerste die het bestaan van wonderen en het bovennatuurlijke ter discussie stelde. Dat was in die tijd nog een gevaarlijk standpunt. De rationalistische Baruch Spinoza stelt onomwonden dat wonderen niet bestaan omdat uitzonderingen op de natuurwetten onmogelijk zijn.

Een wonder of mirakel is een zeer indrukwekkende maar rationeel onverklaarbare gebeurtenis. Dat men in de tijd van de prediker Jezus Christus nog in wonderen geloofde valt nog enigszins te begrijpen maar ook in de 21ste eeuw beschouwen het christendom en de islam een wonder als een ingreep van God in het universum. Zoveel debiliteit kan slechts in stand gehouden worden door een kerkinstituut dat baat heeft bij het floreren van een bepaalde toeristenindustrie (bijvoorbeeld Lourdes). Het doet denken aan de praktijk die toelaat dat de paus ook nu nog altijd een gestorven persoon heilig kan verklaren. Zo zitten wij zelf sinds 2009 opgescheept met een Sint-Damiaan. Pater Damiaan (1840-1889) begon pas wonderen te verrichten in 1998. In 1998 genas op onverklaar-

bare wijze een vrouw van een longkanker nadat ze gebeden had op het graf van Damiaan. Eerder was een Franse zuster al miraculeus genezen van darmkanker na een gebed tot Damiaan. De beide wonderen samen lieten de heiligverklaring toe. Natuurlijk brengen we hulde aan Damiaan voor zijn zorg voor de melaatsen op Molokai. Maar dat staat volkomen los van het feit dat hij ook 'een waarachtig dienaar Gods' was. Het is voor de Almachtige nog altijd eenvoudiger om psychosomatische aandoeningen te genezen dan afgeschoten benen te laten aangroeien. Er zijn ons geen gevallen bekend uit de eerste Wereldoorlog; ook niet in de vrome Westhoek. Sint-Damiaan is eveneens de universele patroonheilige van de aidspatiënten. Sinds kort weten we hoe de conservatieve aartsbisschop André-Joseph Léonard de ziekte aids beschouwde als "een soort van gerechtigheid". Maar tijdens een persconferentie benadrukte hij dat hij verkeerd is begrepen. We laten een kaars voor hem branden. Binnen het protestantisme wordt er terecht niet aan heiligverklaring of heiligenverering gedaan omdat dit wordt gezien als afgoderij.

DE WONDEREN VAN JEZUS

Jezus beschouwde zichzelf niet als de Messias. Het woord 'Messias' is afkomstig uit het Hebreeuws en betekent

Willy Dezutter
Studeerde
kunstgeschiedenis
en archeologie aan de
Rijksuniversiteit Gent

Ereconservator bij
de Stedelijke Musea
Brugge

‘gezalfde’, in het Grieks ‘Christos’. Hij wilde zelf geen Messias zijn en zeker geen krijgsvanzichtige Messias. Het is vooral Paulus geweest die die titel in het Nieuwe Testament tot een eigenaam voor Jezus liet evolueren. Wel maakt Paulus in zijn brieven geen melding van de wonderdaden van Jezus. En de evangelisten en latere theologen waren natuurlijk zeer sterk in het aanpassen van allerlei oudtestamentische profetieën. Het zijn ook de evangeliën geweest die Jezus hebben vergoddelijkt. Maar een Messias beschikt nu eenmaal over de macht om wonderen te doen en wanneer een Messias geen wonderen doet zal niemand hem volgen. Jezus stond zelf afwijzend tegenover wonderen omdat dit afbreuk zou kunnen doen aan de waarheid van zijn boodschap. “Indien gij geen tekenen en wonderen ziet, zult gij niet geloven” (Joh.4:48). Maar dat neemt niet weg dat Jezus toch toegaf aan de mirakelzucht.

De meest sympathieke wonderen voor ons zijn natuurlijk de wonderbare genezingen. Niemand ziet zieken graag lijden. Maar het eerste wonder dat Jezus heeft verricht was het wijnwonder. Water in wijn veranderen, wie van ons zou dat toverkunstje niet willen leren. Dat is het wonder op de bruiloft van Kana. Bij Johannes is dat het eerste wonder (2:11 “Dit heeft Jezus gedaan als begin van zijn tekenen”). Het betreft hier een wonder dat de andere evangelisten niet vermelden. Het is ook het enige wonder bij Johannes dat geen betrekking heeft op genezing en dus niet direct past in dat rijtje. Het ging trouwens niet om zo maar een eenvoudige tafelwijn maar om een wijn van grote kwaliteit wat het des te verbazingwekkender maakt. Dit wonderverhaal werd onderzocht door Prof. Rudolf Bultmann in zijn boek *Das Evangelium des Johannes* (1962). De herdenking van de bruiloft van Kana wordt gevierd op 6 januari, het feest van de epifanie of

het feest van ‘de openbaring des Heren’. Op 6 januari vierde men in de heidense oudheid de openbaring van de goddelijke macht van de Griekse wijngod Dionysos die ook wijnwonderen verrichtte. “Het motief van het verhaal, de verandering van water in wijn, is inderdaad een typerend motief van de Dionysoslegende, waarin dit wonder het wonder van de epifanie van de god is, en daarom wordt het gedateerd in de nacht van 5 op 6 januari, de datum van het Dionysosfeest. In de oude Kerk heeft men deze verwantschap nog begrepen toen men de 6de januari aanzag voor de dag van de bruiloft te Kana”

(Bultmann, a.w.1962, p. 83). Met andere woorden

Jezus openbaart zijn goddelijke macht op de bruiloft van Kana op dezelfde manier als men voorheen vertelde over de Griekse god Dionysos. Bultmann zegt trouwens: “Ongetwijfeld is het verhaal van de bruiloft van Kana overgenomen uit een heidense legende en overgedragen op Jezus”. Het ware wonder zou dus niet de verandering van water in wijn zijn, maar de verandering van Jezus in een soort christelijke wijngod. Mythen en wonderbaarlijke verhalen, die we ook uit andere culturen kennen, zijn de evangeliën binnengeslopen. Jezus was ook niet de eerste ‘heilend’ (helen = iemand die mensen geneest). Asklepios (lat. Aesculapius) die eveneens ‘verlosser der wereld’ werd genoemd, deed als Griekse god van de geneeskunde al wonderen in zijn beroemde heiligdom Epidaurus in de zesde eeuw voor Christus. De christenen hebben in hun roes der overwinning heidense beelden veranderd in Christusbeelden en tempels veranderd in kerken, of ze hebben ze gewoon verwoest. De Romeinse keizer Constantijn (ca. 280-337 n. Chr.) was de eerste Romeinse keizer die zich uitsprak voor het christendom (Edict van Milaan 313). Constantijn liet de Asklepiostempel in Aegae, een beroemd bouwwerk, door zijn soldaten met de grond

gelijk maken. Jezus was ook een genezer van zieken, een soort dokter. Hij trad daarbij in het voetspoor van anderen uit de antieke wereld. De antieken zagen ziekte echter als een 'straf van god' maar Jezus verzette zich tegen dit bijgelovige oorzakelijke verband van straf en ziekte. Hij heeft het verschijnsel ziekte gehumaniseerd. "Rabbi, wie heeft gezondigd dat hij blind geboren is", vraagt men hem bij de genezing van een blinde, "hij of zijn ouders?" (Johannes, 9:2). En Jezus antwoordde: "Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders" (Johannes, 9:3). Hij ziet dus niet iemand die gestraft wordt maar alleen iemand die geholpen moet worden. Schuld als oorzaak van ziekte werd door hem losgekoppeld. Dat inzicht is op zich reeds heel vernieuwend. Zijn tweede wonder was een genezingswonder. R. Bultmann heeft aangetoond dat de genezing van de zoon van de hoveling in Kapernaüm eveneens uit dezelfde wonderbundel komt als die waarin het wijnwonder op nummer één staat. Ook Johannes duidt het aan als tweede: "En dit deed Jezus als tweede teken".

We kunnen hier natuurlijk niet alle 30 wonderen beginnen analyseren die Jezus zou verricht hebben. Ze zijn te verdelen in genezingswonderen (de meerderheid), vervolgens de uitdrijving van demonen, de opwekking van doden en de natuurwonderen. Tot die natuurwonderen rekenen we de macht over zee en storm (waarover José Saramago (1922-2010) zo prachtig schreef) en Jezus die op het water loopt. Allemaal wonderen, eerder fabeltjes, die ook al aan anderen werden toegeschreven. De meeste wonderen die over Jezus worden verteld zijn niet afkomstig uit de joodse traditie maar uit de hellenistische wereld. Zonder volledig te zijn zullen we hier proberen om nog een paar wonderen te verduidelijken aan de hand van kenmerken die werden onderzocht door prof. Uta Ranke-Heinemann. Volgens de stand van de medische wetenschap werd er toen nog geen onderscheid gemaakt tussen bezetenheid en ziekte. Zieken worden bezeten genoemd en bezeteneten heten zieken. In het Nieuwe Testament beschouwt men als bezeten vooral epileptici, doofstommen, gehandicapten die zowel blind als doofstom waren en gebochelden.

Er zijn drie wezenlijke voorwaarden om een wonderbaarlijke genezing terug te vinden.

1. Niet de bovennatuurlijke wonderbare kracht van de wondergenezer brengt de genezing tot stand, maar de verwachting van de zieke. Niet omdat Jezus veel mensen genas kwamen veel mensen naar hem toe, maar omdat velen naar hem toekwamen, genas hij velen.
2. Menselijke verwachtingen worden in het bijzonder gericht op vorsten en andere opvallende personen. Tot in de 19de eeuw verwachtte men genezingen van de Franse koningen, de opvolgers van de Romeinse keizers (vgl. de wonderen van keizer Vespasianus, beschreven door Tacitus). De aanraking is zeer belangrijk. En wanneer de wonderen niet lukken wordt dat uitgelegd als een gebrek aan geloof van de mensen.
3. Er zijn ook altijd ooggetuigen. Die getuigen kunnen ook geloven dat ze dingen gezien hebben. Wel blijven die getuigen volhouden dat ze dingen gezien hebben ook al is dat veel later en op een moment dat het hun geen voordeel meer kan brengen. Ooggetuigen maken het geloofwaardiger.

DE OPWEKKING UIT DE DODEN

Zeer belangrijk bij al die verhalen is ook de neiging tot verheving van het wonderbaarlijke. Dit kunnen we illustreren aan de hand van het meest spectaculaire, namelijk de opwekking uit de doden. In het Nieuwe Testament staan drie opwekkingen uit de doden: de 12-jarige dochter van de overste van de synagoge, Jairus (vermeld bij Marcus, Mattheus en Lucas), verder een jongeman uit Nain (alleen bij Lucas 7:11-17) en ten slotte Lazarus (enkel bij Johannes 11:39). Hier stellen we de neiging tot verheving pertinent vast. Marcus zegt bij het dochttertje van Jairo dat Jezus zegt: "Het kind is niet gestorven, het slaapt". Lucas, die later schrijft dan Marcus, verklaart de jongeling van Nain echt dood. Dit wonderverhaal herinnert duidelijk aan Koningen 1:17 waar Elia de zoon van een weduwe uit de doden opwekt. Maar bij Lazarus maakt Johannes de zaak extra ernstig. Lazarus is niet alleen dood maar heeft zelfs al vier dagen in zijn graf

JEZUS IN DE HOF VAN GETHSEMANE

gelegen en er is een stank van ontbinding van het lijk. Gezien dit verhaal enkel voorkomt bij Johannes en niet bij de andere evangelisten wordt het door moderne theologen verwezen naar het land der fabelen. De neiging tot nauwkeurigheid gaat vrijwel steeds gepaard met de neiging tot verheving. In het Nieuwe Testament is dat fantasieproces de regel. Het oudste evangelie, dat van Marcus, wist de namen niet meer, maar de jongere evangeliën kennen ze precies. Ook hiernaar werd onderzoek verricht door Rudolf Bultmann. Een kleine illustratie. Marcus deelt mee dat in de hof van Gethsemane bij een slaaf een oor was afgeslagen maar Lucas weet meer: het was het rechteroor. Maar Johannes, de vierde en laatste evangelist weet inmiddels ook de naam van de discipel die het oor heeft afgehouden: het was Petrus. Maar hij weet ook hoe de slaaf heette: Malchus (Joh.18:10).

De evangelisten hebben Jezus door hun wonderverhalen willen belangrijker maken. Ze wilden hem groot en indrukwekkend maken.

(WORDT VERVOLGD)

BIBLIOGRAFIE

- KAREN ARMSTRONG, EEN GESCHIEDNIS VAN GOD. VERDUIZENDE JAAR JODENDOM, CHRISTENDOM EN ISLAM. AMSTERDAM, 2006
 JOHAN BRAECKMAN, DARWIN'S MOORDBEKENTENIS. DE ONTWIKKELING VAN HET DENKEN VAN CHARLES DARWIN. AMSTERDAM, 2001
 RUDOLF BULTMANN, JEZUS CHRISTUS EN DE MYTHE. AMSTERDAM, 1967
 RICHARD DAWKINS, GOD ALS MISVATING. NIEUW AMSTERDAM, 2006
 W.P. DEZUTTER, GRAFSCHILDERINGEN. ICONOGRAFIE EN RELIGIEUZE SPIRITUALITEIT. IN: H. DE WITTE E.A., MARIA VAN BOURGONDIE, BRUGGE. BRUGGE, 1982, BLZ. 180-199
 TIMOTHY FREKE EN PETER GANDI, DE MYSTERIEUZE JEZUS. WAS JEZUS EEN HEIDENSE GOD? DEN HAAG, 2004
 MICHAEL GOUGH, DE EERSTE CHRISTENEN. ZEIST-ANTWERPEN, 1963
 G. HARINCK E.A. (RED.), CHRISTELIJKE ENCYCLOPEDIË. KAMPEN, 2005
 MAARTEN 't HART, WIE GOD VERLAAT HEEFT NIETS TE VREZEN. DE SCHRIFT BETWIST. AMSTERDAM-ANTWERPEN, 1997
 CHRISTOPHER HITCHENS, GOD IS NIET GROOT. HOE RELIGIE ALLES VERGIFFIGT. AMSTERDAM, 2008
 HANS KÜNG, DAS CHRISTENTUM. WESEN UND GESCHICHTE. DIE RELIGIÖSE SITUATION DER ZEIT. 1994. WIJ RAADPLEEGDEN DE TASCHENBUCHAUFGABE, TWEEDE OPLAGE, FEBRUARI 2003
 GEERT LERNDOUT, ALS GOD SPREKT. DE BIJBEL, DE KORAN EN HET BOEK VAN MORMON. LEUVEN, 2005
 MICHEL ONFRAY, ATHEOLOGIE. DE HOOFDZONDEN VAN JODENDOM, CHRISTENDOM EN ISLAM. AMSTERDAM, 2005
 UTA RANKE-HEINEMANN, NEE EN AMEN. HANDLEIDING TOT GELOOFSTWIJFEL. BAARN, 1992
 E. SCHILLEBECKX, JEZUS, HET VERHAAL VAN EEN LEVENDE. BLOEMENDAAL, 1974
 PETER SCHMIDT, IN DE HANDEN VAN MENSEN. 2000 JAAR CHRISTUS IN KUNST EN CULTUUR. DAVISFONDS LEUVEN, 2000
 MARCEL SIMON, DE EERSTE CHRISTENEN. AMSTERDAM, 1968
 SKEPP (STUDIENKROEG VOOR KRITISCHE EVALUATIE VAN PSEUDO-WETENSCHAP EN HET PARANORMALE). WONDER EN IS GHEEN WONDER. TIJDSCHRIFT VOOR WETENSCHAP EN REDE. 2006, NR. 2 OVER SKEPP EN RELIGIE. STERK AANBEVOLEN WWW.SKEPP.BE
 VICTOR J. STENGER, GOD, EEN ONHOUDBAARE HYPOTHESE. DIEMEN, 2008
 GÜNTHER SCHWAB, JEZUS "DER MENSCHENSOHN": ARAMAÏSCHE UNTERSUCHUNGEN ZU DEN SYNOPTISCHEN MENSCHENSOHNWORTEN JESU. STUTTGART, 1986
 J.J.M. TIMMERS, SYMBOLIEK EN ICONOGRAFIE DER CHRISTELIJKE KUNST. ROERMOND-MAASEIK, 1947
 TIM TRACHT, DE ANDERE LIJKWADE. IN: WONDER EN IS GHEEN WONDER, JG. 8, 2008, 1, BLZ. 4-7
 E. VERMEERSCH, KORT VERTOOG OVER DE GOD VAN HET CHRISTENDOM. IN: ETIENNE VERMEERSCH, VAN ANTIGONE TOT DOLLY. ANTWERPEN-BAARN, 1997, BLZ. 105-128
 ETIENNE VERMEERSCH EN JOHAN BRAECKMAN, DE RIVIER VAN HERAKLEITOS. EEN EIGENZINNIGE VISIE OP DE WIJSBEGEERTE. ANTWERPEN 2008, TWEEDE DRUK 2009
 A.N. WILSON, JEZUS, EEN BIOGRAFIE. AMSTERDAM, 1992
 IAN WILSON, JESUS: THE EVIDENCE. THE LATEST RESEARCH AND DISCOVERIES INVESTIGATED. LONDON, 1996
 IAN WILSON, JEZUS, EEN GESCHIEDNIS. BAARN, 1997

Activiteitenkalender

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

PLAATS

Alle Brugse vrijzinnige verenigingen

zondag
9 januari
om 11.00u

Nieuwjaarsreceptie

VC De Sleutelbrug

AVF

zaterdag
22 januari
om 14.00u

Bezoek tentoonstelling
'Van Eyck tot Dürer'

Groeningemuseum

WF

zondag
23 januari
om 10.30u

Bezoek tentoonstelling
'Van Eyck tot Dürer'
in samenwerking met de Julius Sabbe Studiekring

Groeningemuseum

WF

vrijdag
28 januari om
19.30u

Nieuwjaarsreceptie
in samenwerking met de Liberale vrouwen

Liberale Mutualiteit
Revillipark 1
Brugge

AVF

zondag
30 januari
om 11.00u

Algemene Statutaire Ledenvergadering
met etentje... en meersentaart!

Howest

HVV Brugge 2

vrijdag
11 februari
om 20.00u

Film *The Diving Bell and the Butterfly*
Na de film een hotdog met glas wijn.
Inkom film+hotdog en wijn € 5,00.
Vooraf inschrijven gewenst eliro@telenet.be of tel. 050 37 55 34

VC De Sleutelbrug

AVF

zaterdag
12 februari

Uitstap Gent
VM bezoek stadsmuseum STAM (Het verhaal van Gent)
eventueel lunch in STAM-café
NM bezoek Museum Dr. Guislain (Het gewichtige lichaam)
eventueel dinner in Foley's Irish Pub

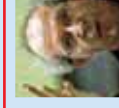

UPV - HVV Brugge 2 - VC

zondag
13 februari om
10.30u

Renaat Landuyt, *Wat is er mis in justitie?*
moderator: Alain Petit

VC De Sleutelbrug

WF

vrijdag
25 februari
om 19.00u

Algemene Vergadering
gevolgd door etentje

VC De Sleutelbrug

AVF		half maart	Lezing Hedendaagse architectuur in Brugge meer info bij inschrijving!		
HVV Brugge 2		zaterdag 19 maart om 20.00u	Retro dansavond Thema de jaren 60 - The sixties! Liefst met kledij van de jaren 60...		VC De Sleutelbrug
UPV - HVV Brugge 2 - VC	 	zondag 20 maart om 10.30u	Wouter De Vriendt, Onze planeet gezien door 'De ogen van de panda' (het boek van Etienne Vermeersch) en de visie van een jonge politicus moderator: Guido Herman		VC De Sleutelbrug
OVM		zondag 27 maart om 10.00u	Het Feest Eersteklassertjes info via Eric Lowyck 050 35 30 97		Magdalenaal
OVM		zaterdag 14 mei om 15.30u	Het Feest voor de Vrijzinnige Jeugd info via Eric Lowyck 050 35 30 97		Stadsschouwburg
SOS Nuchterheid		elke donderdag om 19.30u	Samenkomst info 0478 37 38 65		VC De Sleutelbrug

Beste wensen voor 2011

Voor extra info en bevestiging zie telefoongids pagina 16

sos nuchterheid

UPV/VUB

Vermeylenfonds

Willemsfonds

HVV-HV Brugge

OVM

de Sleutelbrug

Zondagsgesprekken

MET UPV EN HVV IN HET VC DE SLEUTELBRUG

De Zondagsgesprekken zijn levende debatten rond maatschappelijke vraagstukken die elkeen met een open geest moeten aanspreken. Controversiële thema's worden aan uw oordeel onderworpen.

Wat is er mis in justitie?
Zondag 13 februari 2011

Renaat Landuyt

MODERATOR: ALAIN PETIT, ECONOMIST

Justitie kampt reeds jaren met organisatieproblemen. Grote hervormingen werden gepland, maar niet (volledig) uitgevoerd. De vraag is wat er verder nodig is om te komen tot een moderne en efficiënte justitie. Renaat Landuyt werpt zich sinds jaren niet alleen op als justitiekennner, maar ook als criticus. Hij schreef hiervoor het boek 'Blunderboek Justitie'.

In dit zondagsgesprek zet hij zijn denkbeelden uiteen van hoe hij de justitie in de toekomst ziet. Hoe ziet hij bijvoorbeeld de gewestelijke opdeling van justitie?

Renaat Landuyt is volksvertegenwoordiger SP-a en was verscheidene malen minister. Hij kent als advocaat niet alleen de interne werking van de justitie, maar hij beheerst ook de staatsmechanismen. Ook dit gaat ons allen aan!

Onze planeet gezien door 'De ogen van de panda' (het boek van Etienne Vermeersch) **en de visie van een jonge politicus**
Zondag 20 maart 2011

Wouter De Vriendt

MODERATOR: GUIDO HERMAN, ECONOMIST, OMBUDSMAN NMBS

Prof. dr. em. Etienne Vermeersch, publiceerde onlangs een nieuwe versie van zijn boek 'De Ogen van de Panda'. Dit boek was het eerste filosofisch boek in het Nederlands over de ontwikkeling van onze planeet. In de herwerkte visie is er een bijsturing en een verduidelijking te merken van vele omgevingsproblemen die onze planeet aanbelangen. Wij vragen aan een jonge politicus van Groen! om dit boek te analyseren en na te gaan in welke mate de groene beweging hierin elementen aantreft die hun streven ondersteunt. Ecologische filosofie en ecologische praktijk worden in dit zondagsgesprek naast elkaar gezet. Een zaak is zeker. Het gaat ons allen, en ook de toekomstige generaties aan!

Wouter De Vriendt studeerde politieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel en is volksvertegenwoordiger voor Groen!.

PRAKTISCHE INFORMATIE

TIJDSTIP: 10.30u / LOCATIE: VC DE SLEUTELBRUG,
BEENHOUWERSSTRAAT 1-3, 8000 BRUGGE
MEER INFO: RUDY PETIT, 050 38 06 68

HUMANISME

HET MODERNE HUMANISME HELDER UITGELEGD [deel 2]

JAAK FONTIER
GEWEZEN LERAAR G.O.
KUNSTCRITICUS AICA
ESSAYIST EN HAIKUDICHTER

ONDER DE TITEL 'NIEUWJAAR 2010' LAS IK HET LENTENUMMER VAN DE 'DE SLEUTELBRUG' (APRIL – MEI – JUNI 2010) EEN VERSLAG VAN DE NIEUWJAARSBIJENKOMST VAN DE VRIJZINNIGE GEMEENSCHAP IN HET V.C. BRUGGE.

GASTSPREKER ALAIN PETIT VOERDE ER HET WOORD EN ZEI HEEL WAT ZAKEN WAAROVER WE ONS ALS VRIJZINNIGEN INDERDAAD MOETEN 'BEZINNEN'.

In tal van essays en boeken heeft Bertrand Russell gehandeld over de moraal. Haar ontstaan, haar grondslagen, haar ontwikkeling kregen zijn aandacht en werden op heldere wijze geanalyseerd en gecommentarieerd. Uitgangspunten voor zijn beschouwingen zijn vragen als: Wat is de meest menselijke moraal? Wat dienen we te verstaan onder "het goede leven"?

Voor de humanist is de moraal ten nauwste verbonden met de bevordering van het goede, dit is het gelukkige leven. Geschiedkundig en antropologisch onderzoek wijzen erop dat de ethische opvattingen geenszins van goddelijke of bovennatuurlijke oorsprong zijn. Het zijn natuurlijke werkelijkheden die in de loop der tijden in de strijd om het bestaan ontwikkeld werden. Precies omdat ze menselijke aangelegenheden betreffen, moeten wij, mensen, zelf bepalen wat het goede leven is. De praktische noodzakelijkheid van een moraal komt voort uit de botsing van verlangens. Wensen kunnen bij verschillende mensen of bij een en dezelfde persoon onderling in botsing komen. Het

komt erop aan het karakter en de verlangens op zulk een wijze te veranderen dat de gelegenheden tot conflict worden verminderd. Dat kan gebeuren door de bevrediging van de verlangens van de ene mens zo goed mogelijk te doen overeenstemmen met die van een andere mens.

Het goede leven dient te berusten op liefde en op kennis. Steunt de moraal van Europa en Amerika op de dubbele basis van kennis en liefde? Russell meent dat dit niet het geval is. In onze moraal leeft nog teveel bijgeloof dat indruist tegen de kennis van deze tijd, teveel wreedheid die het gevolg is van verstarring en vooroordelen. Gehele volksgroepen zijn nog onderworpen aan vormen van verouderde en verwerpelijke moraal: de tegenstand van bepaalde religieuze instanties in verband met het voorkomen van bevruchting, het vooroordeel dat geslachtelijke betrekkingen slecht zijn zolang ze niet begeleid worden door de wens tot voortplanting, het indruppelen in het kinderlijke gemoed van bepaalde vormen van geloof die het denken doden, het taboe dat over het seksuele hangt.

HET MODERNE HUMANISME HELDER UITGELEGD

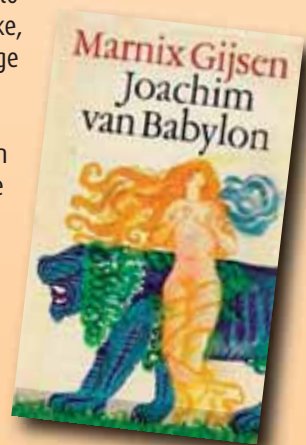
Russell herneemt in 'What I Believe' de kritiek op de individuele redding van de ziel, voorgestaan door de traditionele godsdiensten. In de dialoog tussen de ziel en God, in het gehoorzamen aan Gods wil liggen de wijsheid en het eeuwige geluk. Onze moderne wereld heeft niet langer behoefte aan een individuele opvatting van het welzijn, maar aan een collectieve en een sociale. De huidige gemeenschappen werden zo ingewikkeld, maar vooral zo afhankelijk van elkaar dat de wereld een eenheid is geworden. Goed of slecht leven is niet in de eerste plaats een individueel probleem, maar is zeer innig met de meest uiteenlopende problemen van sociale, economische en praktische aard verbonden.

In talrijke studies is de filosoof dieper ingegaan op de relaties tussen het goede leven en de goede gemeenschap. Bijzonder boeiend in dat verband is ook zijn boek 'The Conquest of Happiness'. Het verscheen in een Nederlandse vertaling als Meulenhoff-pocket onder de titel 'Verover uw geluk' (J.M. Meulenhoff, Amsterdam).

Een tweede auteur die op bijzonder heldere wijze het moderne humanisme heeft uiteengezet, is Marnix Gijsen (1899-1984). De schrijver publiceerde in 1947 'Het boek van Joachim van Babylon'. De roman kwam als een volkomen verrassing, maakte grote ophef en betekende een totale ommekeer

in zijn schrijverschap. Meteen werd hij in eigen land één van de meest vooraanstaande romanciers en tevens een erg controversiële schrijver. In het naoorlogse, verzuild Vlaanderen verwekte de roman een felle discussie, die, begonnen in de beperkte wereld van de literatoren, weldra ook de politieke, filosofische en godsdienstige kringen beroerde.

Het dispuut bereikte zijn hoogtepunt in 1951, toen de jury van de Provinciale Prijs voorstelde Gijsens 'Het boek van Joachim van Babylon' te bekronen en de Bestendige Deputatie van de Provincie Antwerpen weigerde het advies te volgen, omdat dit literaire werk "niet strookte met de opvattingen van de meerderheid der inwoners van de provincie". Er brak een fikse rel uit. Een aantal katholieken en conservatieven noemden het standpunt van het provinciaal bestuur moedig, de progressieven fulmineerden en spraken van beperking van de vrije meningsuiting, onverdraagzaamheid en fanatisme. Vooral de redacteurs van het vrijzinnige literaire tijdschrift 'Nieuw Vlaams Tijdschrift' lieten zich horen. Na 'Het boek van Joachim van Babylon' maakten ook de romans 'Telemachus in het dorp' (1948),

Atheïstisch Manifest

[HVV werkgroep atheïsme]
Antwerpen, maart 2010

'De man van overmorgen' (1949), 'Goed en kwaad' (1950), "Er gebeurt nooit iets" (1956) en 'Ter wille van Leentje' (1957) veel discussie los. Authentieke meesterwerken van de literatuur voor de enen, noemden de anderen Gijsens boeken verwerpelijke lectuur, verderfelijke boeken voor de lezer, pogingen om de grondslagen van de moraal en de godsdienst te ondermijnen.

Herhaaldelijk verduidelijkte Gijsen het principe dat hem bij het schrijven leidde: een schrijver moet de moed hebben te zeggen wie en wat hij is; schrijven is een getuigenis, een belijdenis.

Zijn evolutie van streng katholiek tot agnosticus, scepticus en humanist heeft Marnix Gijsen helder toegelicht in de lezing 'Biecht van een heiden'. Hij hield deze lezing in een klooster te Heverlee in 1963. Voor een klein gezelschap dominicanen schetste hij in zijn betoog waarom hij een 25-tal jaar tevoren had gemeend zich radicaal te moeten distantiëren van de rooms-katholieke kerk.

In een volgende bijdrage zullen we de uiteenzetting van Marnix Gijsen wat nauwkeuriger bekijken.

WOORD VERVOLGD >>>>

Bibliografie:

- * B. RUSSELL: FACT & FICTION, UITG. ALLEN & UNWIN, LONDON, 1961.
- * B. RUSSELL: THE CONQUEST OF HAPPINESS, ALLEN & UNWIN, LONDON.
- * B. RUSSELL: VEROVER UW GELUK, J.M.MEULENHOF, AMSTERDAM.
- * J. FONTIER: DE LEVENSFILOSOFIE VAN BERTRAND RUSSELL, UITG. HUM. VERBOND VAN BELGIË- DIOGENES, ANTWERPEN, 1963.

1. Wij leiden ons leven zonder (te geloven in) god(en) en achten dit zinvol en achtbaar.
2. Wij verdedigen voor onszelf en voor anderen het recht te leven zonder god(en).
3. Wij huldigen de principes van de democratie, de scheiding van kerk en staat en de universele rechten van de mens.
4. Wij verdedigen de vrijheid van het individu, de emancipatie van de geest/rede en een rationeel-wetenschappelijke benadering van wereldbeelden.
5. Wij aanvaarden geen enkele wet, regelgeving of beslissing die gebaseerd is op een zogenaamd goddelijke tekst of geopenbaarde uitspraak.
6. Wij stellen dat geen enkele religie haar regelgeving mag opleggen aan anderen.
7. Wij onderschrijven dat een burgerlijke wetgeving (die voor iedereen geldt) prevaleert boven een religieuze regelgeving en aanvaarden daarom geen juridische uitzonderingen op enige wet op basis van religieuze argumenten.
8. Wij strijden tegen elke vorm van onderdrukking en discriminatie, ook indien dit gebeurt in naam van iemands god(en).
9. Wij zijn voorstanders van een seculier openbaar onderwijs, met een studie over diverse godsdiensten, levensbeschouwingen en over het atheïsme, voor alle leerlingen.
10. Wij menen dat de wetenschappelijke studie en de maatschappelijke duiding van godsdiensten en levensbeschouwingen waardevol is.

NvdR

Dit 'Atheïstisch Manifest' werd reeds gepubliceerd in de vorige Sleutelbrug (jg. 8, nr. 4 'Herfstnummer', okt.-nov.-dec. 2010, p. 15). Een storende zetduivel, elektronische versie ervan, maakte de tekst ongenietbaar. Attente lezers wezen ons terecht,... terecht dus. Daarom besloot de blozende redactie dit 'Atheïstisch Manifest' nogmaals en integraal te publiceren. Veel weldoordacht leesgenot.

Herdenken

ILSE ROTSAERT
MOREEL CONSULENT

PCMD WEST-VLAANDEREN
JERUZALEMSTRAAT 51
8000 BRUGGE
TEL.: 050/33 59 75
FAX: 050/34 51 69
E-MAIL:
CMD.BRUGGE@UVV.BE

OP 24 EN 25 NOVEMBER 2010 VOND ONZE JAARLIJKSE HERDENKINGSPLECHTIGHEID PLAATS. HEEL WAT FAMILIELEDEN ZAKTEN AF NAAR HET VLC DE GEUZETORRE IN OOSTENDE OF NAAR DE MAGDALENAZAAL IN BRUGGE OM HUN DIERBARE OVERLEDENEN TE HERDENKEN.

Het thema van de avond was gecentraliseerd rond muziek. Samen zijn we op zoek gegaan naar woorden voor ons verdriet en hebben we klank gegeven aan onze gevoelens... zoals in een lied maar één ding telt,... de eigen stem,... hoe stil die ook is.

Het geheel van muziek, woorden en stiltes bracht ruimte voor mijmering, nostalgie en herinnering, mooie herinneringen die we voorgoed in ons hart sluiten.

De vlammetjes van vele kaarsen samen straalden warmte en kracht uit. Deze vlammetjes waren de verbinding tussen de toehoorders en hun overleden dierbaren, maar ook de ver-

binding tussen de toehoorders. We waren samengekomen om troost en steun te vinden bij elkaar, om in koor te zingen en niet alleen.

De herdenkingsplechtigheid werd georganiseerd door het Provinciaal Centrum Morele Dienstverlening Brugge samen met de moreel consulenten van het AZ St-Jan Brugge en Henri Serruys Oostende AV, de moreel consulent van de Wonen Zorgcentra te Brugge en de vrijwillige sprekers. De muzikale omkadering werd verzorgd door *De 2de Adem*, kamerkoor voor hedendaagse muziek uit Gent.

Jawel,
de dierbare herinnering blijft!

HVV Brugge 2 stelt voor...

Op **vrijdag 11 februari 2011** om 20.00u
In het V.C De Sleutelbrug,
Beenhouwersstraat 1-3 • 8000 Brugge
Voorstelling van de film
The Diving Bell and the Butterfly

Na de film: hotdog met een glas wijn
Inkom film + hotdog + wijn = 5 euro
Vooraf inschrijven noodzakelijk via e-mail
eliro@telenet.be of tel. 050 37 55 34

Geregisseerd door
Julian Schnabel

Met
Mathieu Amalric,
Emmanuelle Seigner,
Marie-Josée Croze

Het waargebeurde verhaal van de Franse Elle-
hoofdredacteur Jean-Dominique Bauby die door
een beroerte volledig verlamd raakt. Van carrière-
man en vader verandert hij in een kaspantje. Het
enige dat hij nog kan bewegen is zijn linkeroog.
Bauby weigert echter op te geven; hij leert
te communiceren door te knippen, en weet

zo vanuit zijn ziekbed een boek te schrijven.
Regisseur Julian Schnabel had bijna een Ameri-
kaanse acteur gecast in plaats van de Fransman
Mathieu Amalric, om de rol van Jean-Dominique
te spelen. Hij wilde Johnny Depp voor de rol,
omdat ze eerder samenwerkten voor de tweede
film van Schnabel.

De Sleutelbrug

Vrijzinnige Activiteiten Kalender Regio Brugge

januari-februari-maart 2011

België - Belgique

P.B. - P.P.

Brugge 8000

BC 5945

Colofon

Algemeen

De Vrijzinnige Activiteiten Kalender is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen. Ondertekende artikels die in de VAK worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt vanaf heden gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

Correspondentie

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

Rudy Petit

Koningin Astridlaan 23/bus 6, 8200 St-Michiels

Dirk De Prince, hoofdredacteur.

e-mail: dirk.deprince@skynet.be

Redactie

Johan Ackaert, Dirk de Prince, Willy Dezutter, Rudy Petit, Roland VanDamme

Bericht aan de lezers

Uw persoonlijke gegevens worden, behoudens bezwaar van uw kant, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het PCMD, Jeruzalemstraat 51 te 8000 Brugge.

Ze worden uitsluitend gebruikt om u verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen.

Overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij u op eenvoudig verzoek kennis geven van uw gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

De Vrijzinnige telefoongids

www.vrijzinnigbrugge.be

VC Brugge de Sleutelbrug 050 38 06 68
Vrijzinnig Huis, Beenhouwersstraat 1-3,
8000 Brugge petit.rudy@skynet.be 0473 87 17 51

PCMD Brugge Provinciaal Centrum Morele Dienstverlening
Jeruzalemstraat 51, 8000 Brugge
cmd.brugge@uvv.be 050 33 59 75

OPVANG Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg
Ruddershove 4, 8000 Brugge 050 32 72 70
Antenne Kortrijk 056 22 52 85

HVV Brugge 2 050 37 55 34
Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
HVV Brugge 3 050 35 10 86

HVV - OVM Brugge Oudervereniging voor de Moraal
Eric Lowyck, secretaris 050 35 30 97

WF Willemsfonds Brugge en Brugs Ommeland 050 32 34 06
vanhoutryve.b@lmwvl.be

AVF Vermeylenfonds Brugge 050 35 94 39
j.ducazu@scarlet.be

Stichting voor Morele Bijstand 0494 33 43 07
Ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen 050 45 27 95

Stichting voor Morele Bijstand aan Gevangenen 0494 05 34 81

SOS Nuchterheid. 0477 37 38 65

UPV Brugge
Uitstraling Permanente Vorming VUB 0475 61 77 24